

Thévenot, Laurent (2002): Which Road to Follow? The Moral Complexity of an „Equipped“ Humanity

Název: Mnoho cest a porozumění

Pro Thévenotův článek je klíčová metafora „cesty“. Mluví o konkrétní „Silnici“ ve fyzickém prostoru Pyrenejí, jejím významu pro jednotlivé osoby k ní vztažené a obrazech této konkrétní „Silnice“ v představách a požadavcích mnoha jedinců i skupin, přitom však ukazuje různé způsoby (tj. „cesty“), jakými je „Silnice“ vytvořena nejprve v abstraktní formě různých návrhů a později i jako kompromis ke spokojenosti ve formě fyzické.

Thévenot se již dříve s kolegou Lucem Boltanskim zabýval způsoby, jakými lidé ohodnocují své okolí (věci a jiné lidi). Studovali vztahy mezi všeobecností a různými druhy obecného dobra (common good), a to především proto, že napětí mezi kolektivním a partikulárním je nejen náplní každodenního života, ale i základním tématem sociálních věd. Thévenota nyní zajímá proces vedoucí k ustanovení hodnoty.

Možný problémem pro pochopení článku však může být již zmiňovaná Thévenotova metaforičnost a názvosloví stejně jako to, že se coby francouzský mluvčí této slovní gymnastice oddává v cizím jazyce, angličtině. Nejen, že prvních deset stran čtenář napjatě očekává, zda je „cesta“ opravdu jen metaforou pro „způsob“ či „možnost“ nebo se objeví nějaká skutečná (slibovaná) silnice, ale vzhledem k tomu, že některé výrazy nemají přesný český ekvivalent ztrácí Thévenotův esej něco ze své plynulosti.

Jedním z problematických výrazů je i klíčové slovo „**worth**“: Podle anglicko - českého slovníku „cena, hodnota, zásluha“, anglický výkladový slovník uvádí jako ekvivalentí výraz „value“. U Thévenota je však „worth“ komplexní charakteristika jevu, objektu či jedince zahrnující různé dimenze hodnocení, proto raději používá sousloví „orders of worth“ přeložitelné snad jako „řády významu“ spíše než „řády hodnoty“ – protože každé „ohodnocení“ je spjata s vnitřním významem pro toho, kdo hodnocení vyslovuje.

Silnice v Pyrenejích tedy mohla být různými aktéry ohodnocena jako

- „Highway of Market Worth“ –
- „Market Industrial Infrastructure“ –
- „Market-Domestic Way of Communication“ –
- „A Road of Domestic Worth“ -

Každé ohodnocení s sebou spolu se změnou zamýšlené funkce přineslo i změnu v předpokládaném fyzickém „ztělesnění“ Silnice – jednou dálnice pro projíždějící kamiony, podruhé cesta s mnoha odpočívadly a krásným výhledem, nebo dokonce cesta, která umožní seznámení dosud nesezdaných obyvatel regionu.